

Čís. 14809.

Pro procesní způsobilost je rozhodujícím, zda jde o právní podmět, který je schopný mít vlastní jmění jako soubor práv a závazků, aniž záleží na tom, zda dotyčný podmět může svými právy a závazky volně nakládati nebo zda je ve správě jmění obmezen dozorčí činností jiného právního podmětu. Stranami mohou být i ústavy.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1935, R IV 508/35; důvody viz Úr. sb. čís. 2383.)

Čís. 14810.

Byla-li koupě uzavřena podle ceníku, předpokládá se, že předmětem koupě byl předmět nový a že kupitel není povinen přijati předmět upotřebený, třebas by jinak podmínkám koupě vyhovoval.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1935, Rv IV 703/34; důvody viz Úr. sb. čís. 2378.)

Čís. 14811.

K § 530 čís. 7 c. ř. s.

Žalobou o obnovu nemůže žalovaný, jemuž původní žaloba nemohla být doručena a jenž byl proto ve sporu zastoupen opatrovníkem, dodatečně uplatniti proti žalobě skutečnosti, jež mu byly známy v době sporu, byť nebyly známy opatrovníkovi jej zastupujícímu.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1935, Rv I 2197/33.)

Žalobce byl ve směnečném sporu vedeném proti němu žalovaným odsouzen rozsudkem ze dne 21. listopadu 1927 zaplatiti žalovanému 150.000 Kč. Rozsudek vešel v moc práva. Žalobce byl v tomto sporu, ježto dlel v Americe, zastoupen kurátorem (advokátem). Z Ameriky se vrátil žalobce do Československa dne 4. února 1929, kdy se dozvěděl, že proti němu vede žalovaný na základě rozsudku ze dne 21. listopadu 1927 exekuci. Dne 5. dubna 1929 podal žalobu o obnovu, opřev ji o předpis § 530 čís. 2 a 7 c. ř. s. První soud žalobu zamítl, neshledav, nehledě k tomu, že byla podána opožděně, věcně její opodstatněnost. Odvolací soud jí vyhověl. Důvody: Jednoměsíční lhůtu § 530 čís. 7 c. ř. s. počítati jest ode dne, kterého žalobce byl s to, aby u soudu uvedl skutkové okolnosti a průvodní prostředky, pro něž obnovy se domáhá, t. j. okolnosti a důkazy, které mu byly sice už v roce 1927 známy, které však nemohl tehdy včas uplatniti, poněvadž dlel v Americe a nemohl o nich včas svého kurátora uvědomiti, když o podané žalobě ani nevěděl. Otázku, od kterého dne byl žalobce »s to« tyto skutečnosti dodatečně procesuálně uplatniti, nelze řešiti jen s hlediska objektivní mož-

nosti, jak to učinil první soud, nýbrž nutno přihlídnouti i k možnosti subjektivní, t. j. k tomu, kdy žalobce zvěděl, že směnečná žaloba byla podána a směnečný spor proti němu byl proveden, neboť teprve tím okamžikem měl povinnost a též i možnost své směnečné námitky uplatnit. To se stalo teprve dne 13. března 1929 u právního zástupce žalovaného.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Pro řešení otázky oprávněnosti žaloby o obnovu bylo v souzeném případě nejprve zkoumati z úřadu, zda jsou tu předpoklady dle § 538 c. ř. s. Jde o to, zda žaloba opírá se o některý zákonný důvod odporování (§§ 529 až 531 c. ř. s.) a zda byla podána v zákonné lhůtě. Není-li tu některého z těchto dvou předpokladů, není žaloba o obnovu oprávněna. V souzeném případě souvisí otázka včasnosti žaloby o obnovu s jejím důvodem tak těsně, že jest účelno zabývat se nejprve otázkou, je-li tu vůbec zákonný předpoklad pro přípustnost důvodu odporování dle § 530 čís. 7 c. ř. s. Dle názoru dovolacího soudu není zde toho předpokladu. Žalobce totiž ani netvrdil, že nabyt vědomosti o nových skutkových okolnostech anebo že našel důkazy teprve až po skočeném ústním jednání v hlavním sporu, nýbrž tvrdí, že jich nemohl v řízení dřívějším použití bez své viny proto, že jsa v Americe nevěděl o tom, že žaloba byla na něho podána a důsledkem toho nebyl ani opatrovník soudem jemu zřízený s to pro nedostatek informace jej ve sporu řádně zastupovati. Leč dle § 117 odst. 1 c. ř. s. byl nynější žalobce ve hlavním sporu zastoupen opatrovníkem na své nebezpečí, což znamená, že následky své nepřítomnosti musí nésti sám a nikoliv jeho odpůrce, jehož práva podáním žaloby uplatněná nemohou doznati újmy pro nepřítomnost žalovaného. Bylo věcí nynějšího žalobce, aby nespolehl na to, že jeho odpůrce protismluvně (dle tvrzení žalobce) směnku nezažaluje, zřídil si tu věcně informovaného zástupce, který by mohl jeho zájmy v případě zahájení sporu směnečného věcně hájiti a námitky proti směnečnému platebnímu příkazu v první stolici uplatnit. To bylo příkazem samozřejmě opatrnosti, kterou jest povinen každý sám k sobě, a zde tím spíše, že šlo o směnku dne 31. srpna splatnou, o níž tvrdí žalobce, že podpis jeho na ní byl vynucen, pokud se týče vylákán. Nezachoval-li žalobce této opatrnosti, jde tu na jeho vrub a nemůže toto své opomenutí doháněti žalobou o obnovu. Otázka viny či neviny žalobce na tom, že nevěděl o sporu, nepadá tu tedy na váhu a stačí, že nebezpečné důsledky své nepřítomnosti nese dle zákona. Při tom jest pro posouzení otázky přípustnosti žaloby o obnovu dle § 530 čís. 7 c. ř. s. nerozhodno, jednal-li tehdejší žalobce, podáváje směnečnou žalobu, bezelstně čili ne. Poukaz žalobcův na ustanovení § 556 c. ř. s. jest bezpředmětný. Ten obsahuje výmínečná ustanovení o tom, kdy není žaloba o obnovu přípustná ve sporech směnečných, i kdyby tu jinak byly splněny její zákonné předpoklady. Že pak tento předpoklad v souzeném případě není, plyne již z uvedeného. Jelikož vše, co žalobce ve věci samé uplatňuje, jsou skutkové okolnosti, které měly býti uplatněny ve hlavním sporu a jest nerozhodno, kdy se nynější žalobce dověděl o hlavním sporu, v němž byl k zaplacení odsouzen, jeví se žaloba o obnovu dle § 538 c. ř. s. nepřípustnou.